

ETWIE

Expertisecentrum voor Technisch,
Wetenschappelijk en Industrieel Erfgoed

Actieplan 2016

Beschrijving werking en acties

Vlaanderen
verbeelding werkt

Inleiding

De werking van ETWIE raakte in 2015, het derde volledige werkingsjaar van het expertisecentrum, op volle toeren. Een stevig netwerk werd intussen uitgebouwd, er wordt geparticipeerd aan heel wat projecten, initiatieven en (publieks)activiteiten, de noden van de sector en de expertise en kennis in het TWIE-veld worden steeds verder in kaart gebracht (onder meer via de digitale ETWIE-kennisbank), en ook internationaal bleef ETWIE erg actief, onder meer in het kader van de wereldconferentie van TICCIH. Verder werden in 2015 verschillende studie- en ontmoetingsdagen ingericht, werden trajecten rond onder meer bedrijfserfgoed, privé-verzamelaars en publieksparticipatie opgestart of verder gezet, en nam ETWIE verder de rol van trekker op in het immaterieel-erfgoednetwerk met betrekking tot ambachtelijke vaardigheden en technieken. Kortom, ETWIE is op korte tijd een performante speler geworden die nog moeilijk is weg te denken uit het erfgoedveld.

Deze inspanningen zullen in 2016 verdergezet worden, zonder fundamentele verschuivingen. De krijtlijnen van het nieuwe cultureel-erfgoedbeleid zullen immers pas in de loop van 2016 duidelijk worden in de visienota van de bevoegde minister. De dit jaar aangekondigde verlenging van de beleidsperiode met twee jaar biedt ETWIE ondertussen zowel voor- als nadelen. Enerzijds heeft ETWIE twee jaar langer de tijd om een duurzame werking te ontwikkelen en de erfgoedgemeenschap te dynamiseren. Anderzijds dient dit nog twee jaar langer te gebeuren binnen een beperkt budgettair kader en binnen een beleidsplan dat niet meer helemaal is afgestemd op de huidige werking. Een aantal vernieuwende ideeën voor de werking van het expertisecentrum, die begin 2015 naar voor kwamen tijdens het reeds gestarte beleidsplanningstract, dienden tijdelijk in de koelkast te worden gestoken. Wel werden eind 2015 een nieuwe missie en visie voor de organisatie goedgekeurd, waarmee ETWIE in de volgende jaren aan de slag kan gaan.

Zoals uit het voorliggende actieplan blijkt, zal ETWIE in 2016 verder sterk inzetten op collectiegerichte problematieken en dit in nauw overleg en samenwerking met de collectiebeherende instellingen uit de sector. Zo zal er verder gewerkt worden rond collectie- en afstotingsbeleid, het traject rond bedrijfserfgoed krijgt een hoge prioriteit en er wordt nog meer aandacht geschonken aan de ondersteuning van privé-beheerders van TWIE-erfgoed en aan de depotproblematiek. Rond het immaterieel erfgoed wordt de huidige werking verdergezet: er werden op dit vlak immers al heel wat trajecten opgestart die uiteraard ook de nodige opvolging vereisen. Ook de internationale werking blijft een aandachtspunt in 2016. Om het vernieuwde elan in de Vlaamse TWIE-sector in de verf te zetten, worden de mogelijkheden onderzocht om een grotere internationale conferentie te organiseren in Vlaanderen of Brussel.

Via de in dit jaaractieplan voorgestelde acties zal ETWIE in 2016 haar werking ontplooiën, volgens de operationele en strategische doelstellingen uit de beheersovereenkomst. Omwille van de prioriteiten die werden gekozen voor 2016, werden niet bij elke operationele doelstelling specifieke acties geformuleerd.

Toelichting bij het personeelskader

In 2016 telt het personeelskader van ETWIE 3 medewerkers (2,5 VTE). Coördinatoren Tijn Vereenoghe en Joeri Januarius zijn in dienst sinds respectievelijk 1 september 2012 en 1 februari 2015. Stafmedewerker Robin Debo startte op 1 augustus 2014.

De taakinhouden voor 2016 zijn als volgt gepland:

Coördinator 1	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Uitvoering van het algemeen beleid, met o.a. oog voor internationalisering, netwerken en kwaliteitszorg ✓ Overleg met RvB en AV ✓ Personeelsbeleid ✓ Opvolgen van (problemen met betrekking tot) collecties ✓ ICE-expertencommissie ✓ Sectoroverleg: o.m. LEOV ✓ Begeleiden van project en projectaanvragen (vooral mbt collecties) ✓ Contacten met onderwijswereld ✓ Coördinatie digitaal platform (intern en met extern bureau) ✓ Coördinatie online communicatie ✓ Coördinatie ETWIE-activiteiten ✓ Evalueren werking en resultaten ✓ Opstellen JAP en jaarverslag (en beleidsplan)
Coördinator 2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Uitvoering van het algemeen beleid, met o.a. oog voor internationalisering, netwerken en kwaliteitszorg ✓ Overleg met RvB en AV ✓ Opvolgen van dossiers rond ICE ✓ Opvolgen van dossiers rond archieven ✓ Sectoroverleg: o.m. domein ambachten en ICE-trekkersoverleg ✓ Begeleiden van projecten en projectaanvragen (vooral mbt ICE) ✓ Contacten met onderzoekswereld ✓ Coördinatie ETWIE-activiteiten ✓ Evalueren werking en resultaten ✓ Opstellen JAP en jaarverslag (en beleidsplan) ✓ Begeleiden ICE-project 'Naar een brandend actueel ambacht. Nieuwe impulsen voor het borgen van het kunstsmeden'.
Stafmedewerker	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Uitvoering van het algemeen beleid, met o.a. oog voor internationalisering, netwerken en kwaliteitszorg ✓ Dagelijkse werking ETWIE-kennisbank ✓ Begeleiding TWIE-sector bij inhoudelijke en educatieve projecten ✓ Boekhouding en administratie

S.D. 1: Netwerking

ETWIE vzw heeft tegen het einde van de beleidsperiode een structureel netwerk uitgebouwd dat het brede werkveld van TWI-actoren ondersteunt, synergieën creëert en de actieve uitwisseling van Vlaamse en internationale expertise inzake technisch, wetenschappelijk en industrieel erfgoed bewerkstelligt.

O.D. 1.1: Deel uitmaken van internationale TWIE-netwerken

ETWIE vzw maakt tegen het einde van de beleidsperiode deel uit van netwerken van relevante buitenlandse en internationale TWIE-actoren.

Indicatoren:

- ✓ aantal contacten met buitenlandse, al dan niet internationale TWIE-organisaties (minstens 10)
- ✓ aantal internationale netwerken en projecten waaraan actief geparticipeerd wordt (minstens 1)
- ✓ aantal deelnames aan relevante evenementen in het buitenland (minstens 2).

Acties:

- ✓ onderzoeken van de mogelijkheid om een groter internationaal congres te 'hosten' in Vlaanderen of Brussel, in samenwerking met Brusselse en Waalse partners (bijvoorbeeld: de Annual Meeting 2016 van ERIH)
- ✓ actief deelnemen aan andere contact- en uitwisselingsinitiatieven die door internationale netwerken worden opgezet. In 2016 zal onder meer een uitwisseling plaatsvinden met de Heritage Crafts Association in het kader van uitwisseling van beste praktijken rond ambachten
- ✓ actieve deelname aan de jaarlijkse bijeenkomst van Universeum in Nederland (juni 2016)
- ✓ stimuleren van leden Algemene Vergadering om actief deel te nemen aan buitenlandse TWIE-congressen, door middel van het nieuwe reglement rond financiële ondersteuning (goedgekeurd in 2015)
- ✓ samenwerking en structureel overleg met het Nederlands Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed bestendigen
- ✓ verder in kaart brengen van en contacten leggen met relevante TWIE-organisaties en

- internationale netwerken in het buitenland
- ✓ onderzoeken van de mogelijkheid om een project rond culturele samenwerking met Wallonië in te dienen (samen met bijv. Patrimoine Industriel Wallonie-Bruxelles)
- ✓ permanent opvolgen van mogelijkheden om te participeren aan Europese projecten rond TWIE-erfgoed.

0.D. 1.2: In kaart brengen cultureel-erfgoedveld

ETWIE vzw heeft het cultureel-erfgoedveld en de actoren met betrekking tot het TWIE-erfgoed in kaart gebracht en is op basis hiervan gekomen tot een verdere inhoudelijke afbakening en prioriteitsstelling.

Indicatoren:

- ✓ bestaan van een actueel overzicht van het cultureel-erfgoedveld en de actoren met betrekking tot het TWIE-erfgoed
- ✓ de beschikbaarheid van dit overzicht voor het grote publiek.

Acties:

- ✓ de databank die de basis uitmaakt van het digitaal platform wordt verder aangevuld
- ✓ het digitaal platform wordt up-to-date gehouden (niet-relevante informatie wordt verwijderd, contactgegevens worden op regelmatige basis gecontroleerd e.d.)
- ✓ de bruikbaarheid en de toegankelijkheid van het platform worden op regelmatige basis geëvalueerd (o.a. door feedback van gebruikers) en indien nodig bijgesteld.
- ✓ de nieuwe module van de kennisbank, die eind 2015 werd ontwikkeld voor de ontsluiting van de resultaten van het inventarisatieproject rond handelsvoertuigen van het Karrenmuseum Essen, zal gebruikt worden om ook voor andere onderwerpen meer gedetailleerde informatie in de kennisbank op te nemen.
- ✓ beroep doen op de kennis en expertise van (erfgoed)verenigingen en individuen betreffende deze bedreigde/ontbrekende materie en evenzeer betreffende het uitbouwen en onderhouden van gelijkaardige databanken, o.a. via feedback-formulieren op de kennisbank, maar evenzeer via kennismakingsgesprekken e.d.
- ✓ blijven opsporen van bedreigde expertise m.b.t. TWIE en in kaart brengen van hiaten betreffende TWIE (o.a. op basis van analyse van de kennisbank)
- ✓ concretiseren van een Vlaams TWIE-netwerk, door het activeren van lokale contactpersonen (1 voor iedere gemeente)

O.D. 1.3: Bestaande en potentiële TWIE-actoren overtuigen tot (E)TWIE-participatie

ETWIE vzw heeft in de loop van de beleidsperiode een meetbare aangroei gerealiseerd van bestaande en nieuwe TWIE-actoren die participeren aan initiatieven die door ETWIE vzw opgezet zijn.

Indicatoren:

- ✓ aantal initiatieven die (mee) opgezet of ondersteund werden en waaraan TWIE-actoren kunnen deelnemen (minstens 5)

Acties:

- ✓ organisatie van één of meerdere inhoudelijke studiedagen rond een actueel thema in de TWIE-sector
- ✓ organisatie van één of twee inspirerende studiebezoeken rond een actueel thema (juli/augustus 2016)
- ✓ organisatie van de 5e ETWIE-Ontmoetingsdag in november 2016
- ✓ voorbereiding organisatie van een conferentie of een studiedag over de stand van het TWIE-onderzoek in Vlaanderen en Brussel (najaar 2016 / voorjaar 2017)
- ✓ aanbieden van een reizende tentoonstelling rond ingenieurserfgoed, in samenwerking met de Vlaamse Ingenieurskamer
- ✓ actief deelnemen aan de (organisatie van) Erfgoeddag en/of Open Monumentendag
- ✓ mee ondersteunen van initiatieven waaraan meerdere actoren uit het veld kunnen deelnemen zoals studiedagen, discussiefora, publieksmomenten...
- ✓ stimuleren van participatie aan deze activiteiten door brede communicatie en laagdrempelige toegang, in zoverre de budgettaire toestand dit toelaat

O.D. 1.4: Een platform creëren

Via zijn website heeft ETWIE vzw een platform gecreëerd voor permanente communicatie tussen de TWIE-actoren onderling en tussen TWIE-actoren en externen.

Indicatoren:

- ✓ verhoging van het aantal bezoekers van de ETWIE-website en abonnees op de ETWIE-nieuwsbrief (minstens 5 procent)
- ✓ aantal ETWIE-nieuwsbrieven (minstens 10)

Acties:

- ✓ permanent onderhouden en evalueren van ETWIE-kennisbank

- ✓ onderhouden en uitbreiden van het samenwerkingsverband met het MIAT om de bibliografie die beschikbaar wordt gesteld via de kennisbank, up-to-date te houden
- ✓ aanmoedigen van TWIE-actoren om content aan te leveren voor de kennisbank en deel te nemen aan de informatie-uitwisseling
- ✓ aanmoedigen van TWIE-actoren om de kennisbank binnen hun werking actief te promoten en ze te linken op hun eigen website
- ✓ aanmoedigen van TWIE-actoren om te participeren aan virtuele netwerken en sociale media.

O.D. 1.5: Vlaamse en internationale expertise duurzaam beschikbaar en toegankelijk maken

ETWIE maakte bestaande expertise in Vlaanderen en internationale TWIE-expertise op basis van prioriteit duurzaam beschikbaar en breed toegankelijk.

Indicatoren:

- ✓ *best practices* worden bekendgemaakt via de ETWIE-website
- ✓ relevante literatuur wordt ter beschikking gesteld via de ETWIE-website.

Acties:

- ✓ onderhouden en evalueren van ETWIE-kennisbank, met inbegrip van de bibliografische databank (in samenwerking met het MIAT)
- ✓ de Algemene Vergadering van ETWIE behandelt minstens één maal per jaar de noden en behoeften die leven in de sector, met de bedoeling de prioriteiten van ETWIE telkens bij te sturen
- ✓ het ontsluiten van deze informatie op een duurzame manier (zie O.D. 4.3)
- ✓ kennisdeling rond het gebruik van thesauri in de TWIE-sector

S.D. 2: Makelaardij

ETWIE vzw is er door zijn makelaarsfunctie en door concrete projecten tegen het einde van de beleidsperiode in geslaagd om het TWI-erfgoed voorwerp te maken van verwondering, belangstelling, discussie, bevraging, valorisatie en onderzoek en een plaats te geven in de maatschappij, waaronder de educatieve, socio-culturele en toeristische sector, en meer in het bijzonder in de cultureel-erfgoedgemeenschap.

0.D. 2.1: Vlaamse en internationale samenwerking met TWIE-actoren organiseren

ETWIE heeft daartoe TWIE-actoren in Vlaanderen met elkaar en met internationale actoren in contact gebracht, tussen hen bemiddeld, samenwerkingsverbanden en projecten opgestart en waar nodig begeleid.

Indicatoren:

- ✓ aantal geïnitieerde samenwerkingsverbanden tussen Vlaamse TWIE-spelers (minstens 5).
- ✓ aantal geïnitieerde samenwerkingsverbanden tussen Vlaamse en buitenlandse TWIE-spelers (minstens 1).

Acties:

- ✓ uitbouwen en delen van expertise over het behoud en ontsluiting van (lokaal) roerend TWI-erfgoed, met specifieke aandacht voor privé-collecties
- ✓ opstellen van een brochure gericht op privé-verzamelaars en actief deelnemen aan het project 'Limburg Verzamelt/d', met verschillende partners uit Limburg
- ✓ actief opvolgen van dossiers rond bedreigde collecties TWI-erfgoed en optreden als makelaar om hiervoor, indien opportuun, een geschikte bestemming te zoeken
- ✓ actief opvolgen van (de wijzigingen in) het Vlaamse Topstukkenbeleid en eventueel meewerken aan dossiers van potentiële 'Topstukken' in de TWIE-sector
- ✓ concrete initiatieven nemen om meer expertise te delen rond collectiebeleid en collectieplanning (onder meer in samenwerking met het MIAT), met specifieke aandacht voor afstoting
- ✓ kleinere musea stimuleren om een collectieplan op te stellen

- ✓ begeleiden van vernieuwingstrajecten in TWI-musea (o.m. Suikermuseum Tienen, Museum voor Edelsmeedkunst, Juwelen en Diamant, Nat. Brandweermuseum)
- ✓ coördineren van het netwerk betreffende het ICE-domein ambachtelijke vaardigheden, en afstemmen met de werking van de andere ICE-domeinen
- ✓ intensifiëren van de werking rond bedrijfserfgoed, o.a. door de portaalwebsite (ontwikkeld in 2015) te activeren en samenbrengen van partners in (virtuele) werkgroep
- ✓ samenwerking met Erfgoedcel Mechelen omtrent het uitbouwen van het thema ambachten binnen het nieuw Mechels Stadsmuseum
- ✓ samenwerkingsverband om de bibliografie die via de kennisbank wordt aangeboden up-to-date te houden, onderhouden en uitbreiden
- ✓ een evenement organiseren voor het uitgebreide veld van actoren rond mobiel erfgoed, bijvoorbeeld in het kader van het project van META over de restauratie van historische trams
- ✓ uitbouwen samenwerking met Brusselse actoren, onder meer via structureel overleg met BrusselFabriek
- ✓ structureel halfjaarlijks overleg met het Agentschap Onroerend Erfgoed
- ✓ structureel halfjaarlijks overleg met Herita

0.D. 2.2: De media betrekken

ETWIE vzw heeft hiertoe bemiddeld tussen TWIE-actoren en de media zodat de belangstelling en verwondering t.a.v. TWIE aantoonbaar verhoogd is.

Indicatoren:

- ✓ bestaan van een overzicht van relevante media-actoren
- ✓ aantal items in de media waarbij ETWIE een actieve rol heeft gespeeld (minstens 4)
- ✓ aantal verstuurde perscommuniqués (minstens 3).
- ✓ bestaan van een ETWIE-persdossier

Acties:

- ✓ overzicht van relevante actoren in de diverse media up-to-date houden en uitbreiden
- ✓ structurele contacten uitbouwen met deze actoren
- ✓ ETWIE uitbouwen tot algemeen aanspreekpunt van de media rond TWIE-onderwerpen en deze rol actief promoten naar deze doelgroep
- ✓ ETWIE-kennisbank promoten bij de media als referentie voor het vinden van experts in de sector
- ✓ opmaken en verspreiden van een ETWIE-persdossier

O.D. 2.3: Onderzoek bevorderen

ETWIE vzw heeft TWIE-gerelateerd onderzoek bevorderd op verschillende niveaus door resultaatgerichte samenwerking van TWIE-actoren en onderzoeksinstellingen te stimuleren.

Indicatoren:

- ✓ Verhoging van het aantal op de ETWIE-website aangeboden stageplaatsen en eindwerkonderwerpen (minstens 10 procent)
- ✓ aantal contacten met relevante onderwijsactoren (minstens 4)
- ✓ aantal sensibiliseringsacties (minstens 1).

Acties:

- ✓ actieve sensibilisering van de TWIE-actoren om relevante onderzoeksthema's aan te reiken
- ✓ actieve sensibilisering van onderzoeksinstellingen om de aangebrachte thema's op te nemen binnen hun onderzoek of dat van studenten
- ✓ oproepen van TWIE-actoren om binnen hun werking ruimte te voorzien voor stageplaatsen
- ✓ bekend maken van de mogelijkheden om stage te doen in de TWIE-sector bij relevante onderwijsactoren (onderwijsinstellingen en overkoepelende organisaties)
- ✓ promoten van de beschikbare stageplaatsen via de de ETWIE-website en andere kanalen, onder meer in samenwerking met FARO.
- ✓ voorbereiden organisatie van een conferentie of studiedag die een stand van zaken geeft van het TWI-onderzoek in Vlaanderen en Brussel, met bijhorende publicatie (najaar 2016/voorjaar 2017)
- ✓ start van een sensibiliseringstraject rond het gebruik van thesauri voor TWI-erfgoed
- ✓ doceren van het keuzevak Industrieel Erfgoed en Industriële Archeologie aan de VUB
- ✓ bijdrage aan de publicatie van de bronnengids *Bronnen voor de studie van het hedendaagse België, 19de-20ste eeuw*, gerelateerd aan het TWI-erfgoed

O.D. 2.4: Samenwerken met niet-TWIE-organisaties

ETWIE vzw heeft samengewerkt met andere organisaties met TWI-belangstelling, en heeft initiatieven genomen om TWIE en TWIE-actoren te introduceren bij het onderwijs en bij sociale en culturele organisaties.

Indicatoren:

- ✓ aantal contacten met niet-TWIE-organisaties (minstens 20)
- ✓ aantal concrete samenwerkingsinitiatieven met niet-TWIE-organisaties (minstens 6).

Acties:

- ✓ in kaart brengen van relevante spelers buiten de erfgoedsector verderzetten
- ✓ verschillende initiatieven met betrekking tot bedrijfserfgoed, zoals begeleiden herbestemmingstraject historisch archief Agfa-Gevaert, in samenwerking met Fotomuseum Antwerpen en ADVN, het begeleiden van een publicatie textielgeschiedenis (Fedustria)...
- ✓ aftoetsen van de mogelijkheid tot samenwerking rond bedrijfserfgoed met economische spelers (VOKA, Nat. Bank, UNIZO...)
- ✓ samenwerkingstraject met UNIZO in het kader van projecten zoals *Handmade in Belgium (HIB)* en *De Makers* (onder meer door actieve deelname aan de HIB-focusgroep en actieve ondersteuning en participatie aan het evenement 'Makers Ville' in november 2016)
- ✓ ondersteuning van en communicatie rond trajecten als *Bokrijk Brandmerkt* van het Openluchtmuseum Bokrijk, *Handmade in Brugge*,...
- ✓ verderzetten samenwerkingstraject met AKOV en FARO ivm definiëren beroepscompetenties
- ✓ samenwerking met Archiefbank Vlaanderen wat betreft het ontsluiten van archieven met een TWIE-relevantie (bijvoorbeeld bedrijfsarchieven), via de ETWIE-kennisbank
- ✓ structureel overleg domeintrekkers: tweemaandelijks overleg tussen de domeintrekkers (CAG, LECA, Resonant, Het Firmament en ETWIE), tapis plein, FARO en het platform wordt verdergezet in functie van de verdere netwerkontwikkeling, taakverdeling, afstemming en samenwerking rond dienstverlening en begeleiding, alsook rond opvolging van het digitale ICE-platform voor elk van de domeinen. Er wordt ook een evaluatie gemaakt van het trekkersoverleg en nieuwe pistes tot samenwerking worden onderzocht in 2016
- ✓ uitbouw traject rond kostuum erfgoed, in samenwerking met onder meer Doek vzw, LECA en Het Firmament
- ✓ samenwerking met FOD Economie rond beoordeling wedstrijd Ambacht in de Kijker
- ✓ lokale besturen sensibiliseren om rond ICE acties te ondernemen via een brochure lokaal ondersteuningsbeleid
- ✓ verdere ondersteuning bieden aan het Congres- en Erfgoedcentrum Lamot en Musea & Erfgoed Mechelen met betrekking tot de ontsluiting van de erfgoedwaarden van onder meer het voormalige brouwegebouw Lamot en het erfgoeddepot Rateau
- ✓ cursus rond toerisme en industrieel erfgoed aanbieden aan studenten cultuurtoerisme Thomas More Mechelen

S.D. 3: Immateriële componenten van en expertise over TWIE

ETWIE vzw heeft tegen het einde van de beleidsperiode, door ook volop in te zetten op immateriële aspecten van en expertise over TWI-erfgoed, (dreigende) leemtes gedetecteerd, oplossingen gezocht en bedreigde expertise voor de toekomst gevrijwaard.

O.D. 3.3: Ondersteunen van het borgen van TWIE-expertise

ETWIE vzw heeft samengewerkt met andere organisaties op vlak van cultureel erfgoed om TWIE-expertise te borgen en om gerichte oplossingen te zoeken voor bedreigde en ontbrekende TWIE-expertise.

Indicatoren:

- ✓ aantal initiatieven die het borgen van immaterieel erfgoed als focus hebben (minimaal 4).

Acties:

- ✓ coördineren van het netwerk betreffende het ICE-domein ambachtelijke vaardigheden
- ✓ erfgoedgemeenschappen, waarvan de expertise vrij acuut wordt bedreigd, begeleiden en ondersteunen om vaardigheden en technieken opnieuw onder de aandacht te brengen en te herlanceren.
- ✓ coördineren van verdere initiatieven met betrekking tot het borgen van het klompenambacht, in samenwerking met KERF, Erfgoedcel Waasland en het MOT.
- ✓ opstarten van een concreet traject rond het borgen van het schildersambacht ism de Koninklijke Vrije Gilde der Meester-Schilders
- ✓ begeleiden van een traject rond het borgen van het kantambacht, ter voorbereiding van een mogelijke UNESCO-aanvraag
- ✓ opvolgen van de initiatieven met betrekking tot de morsecode, in samenwerking met de Belgische Unie voor Zendamateurs
- ✓ halfjaarlijks overleg met de ICE-medewerkers van de stedelijke en regionale erfgoedorganisaties

- ✓ organiseren van rondetafels rond ICE in collectiebeherende instellingen, in samenwerking met het ICE-trekkersnetwerk
- ✓ organiseren van een studiedag omtrent immaterieel cultureel erfgoed en ethiek, in samenwerking met het ICE-trekkersnetwerk (najaar 2016)
- ✓ begeleiden van dossiers mbt de registratie en evaluatie van ICE-elementen op het platform www.immaterieelerfgoed.be
- ✓ begeleiden van ICE-gerelateerde erfgoedprojecten (kunstsmeden ism IJzer en Vuur! vzw, immateriële expertise ism META vzw, het ICE van bakovens, ism het MOT)
- ✓ methodieken betreffende het borgen van erfgoed bruikbaar maken voor en bekendmaken binnen het TWI-erfgoedveld, o.a. betreffende participatief documenteren en betreffende de relatie tussen ICE en toerisme (in samenwerking met het ICE-trekkersnetwerk).
- ✓ begeleiding conceptuele vernieuwing Ambachtelijk Weekend Waasland

O.D. 3.4: Databank en website immaterieel erfgoed

Indien ETWIE in zijn werking inzet op immaterieel erfgoed of op methodieken voor het borgen hiervan, heeft ETWIE de cultureel-erfgoedgemeenschappen toegeleid naar de databank en de website voor het immaterieel erfgoed in Vlaanderen, ontwikkeld door de Vlaamse Gemeenschap. ETWIE heeft haar cultureel-erfgoedgemeenschappen begeleid bij het invullen van de databank. De organisatie heeft tevens de kennis en expertise over immaterieel erfgoed uitgewisseld met anderen via de databank en via de website.

Indicatoren:

- ✓ het aantal initiatieven binnen de TWI-erfgoedgemeenschap, die het borgen van immaterieel TWI-erfgoed als focus hebben, stijgt
- ✓ er is een stijging van het aandeel van TWIE in de ICE-databank.

Acties:

- ✓ actief sensibiliseren omtrent en promoten van het Platform Immaterieel Erfgoed, binnen het ICE-trekkersnetwerk
- ✓ kennis en expertise betreffende het borgen van immaterieel erfgoed verspreiden via de ETWIE-website en kennisbank
- ✓ actief promoten van de ICE-databank via de ETWIE-website
- ✓ vanuit het trekkersoverleg wordt er meegewerkt aan een brede en toegankelijke communicatie betreffende immaterieel erfgoed, om op die manier het ICE-platform uit te breiden en te diversifiëren. In 2016 zal specifiek aandacht uitgaan naar de bredere ICE-communicatiecampagne #ikschrijfgeschiedenis
- ✓ ondersteuning bieden aan erfgoedverenigingen bij het invoeren van gegevens op de ICE-website (zie ook O.D. 4.1).

S.D. 4: Organisatie

Tegen het einde van de beleidsperiode heeft ETWIE vzw zich tot een performante organisatie ontwikkeld met aandacht voor goede managementpraktijken en heeft ze een beleid op vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit geconcretiseerd.

O.D. 4.1: Kwaliteitszorg

ETWIE vzw werkt volgens de basisprincipes van kwaliteitszorg en werkt samen met het steunpunt aan de actieve ondersteuning van de aangesloten actoren.

Indicatoren:

- ✓ aantoonbaarheid van de principes van kwaliteitszorg die gehanteerd worden bij de uitbouw van de eigen werking
- ✓ diversificatie en breedte van de verkenningsronde (diverse soorten actoren, over alle TWIE-domeinen, over hele Vlaamse en Brusselse gebied)
- ✓ behoeftenlijst met prioriteiten en planning van toekomstige ondersteuningsinitiatieven.

Acties:

- ✓ er wordt verder in kaart gebracht waaraan de TWIE-sector behoeften heeft qua ondersteuning van ETWIE; concrete activiteiten zullen zoveel mogelijk aansluiten bij die behoeften
- ✓ de eigen werking wordt verder uitgebouwd volgens de principes van de kwaliteitszorg; dit gebeurt onder begeleiding van het steunpunt FARO
- ✓ bij de planning en uitwerking van ondersteuningsactiviteiten wordt overleg gepleegd met in de materie gespecialiseerde dienstverlenende actoren (andere expertisecentra, steunpunten...).
- ✓ in 2016 zullen voor het eerst functioneringsgesprekken met de medewerkers plaatsvinden

O.D. 4.2: Maatschappelijke en culturele diversiteit

ETWIE vzw heeft bijzondere aandacht gehad voor een maatschappelijk en cultureel diverse samenstelling van het personeelsbestand en de Raad van Bestuur en heeft activiteiten rond diversiteit opgezet. Bovendien heeft ETWIE vzw zich geëngageerd om proactief vorm te geven aan acties die vervat zitten in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding en die betrekking hebben op zijn doelstellingen.

Indicatoren:

- ✓ vertegenwoordigers van specifieke doelgroepen in de bestuursorganen van ETWIE
- ✓ stijging van het aantal vertegenwoordigers van specifieke doelgroepen bij ETWIE-initiatieven.

Acties:

- ✓ de AV en de RVB uitbreiden met vertegenwoordigers van mensen met maatschappelijke en cultureel diverse achtergrond
- ✓ op zoek gaan naar alternatieve financieringsbronnen voor de werking van de organisatie
- ✓ opstarten van een traject met het Minderhedenforum en het ICE-trekkersnetwerk rond het erfgoed van woonwagenbewoners in Vlaanderen en Brussel

O.D. 4.3: Duurzaamheid

ETWIE vzw heeft in zijn werking de basisprincipes van duurzaamheid en ecologisch bewustzijn ingebouwd. Dit behelst onder meer constante aandacht voor de ecologische impact van de werking. Het behelst ook een duurzame werking, met kennisborging naast kennisdeling. In dit kader heeft ETWIE vzw er ook voor gezorgd dat de omgang met gedigitaliseerd of digital born cultureel erfgoed van het thema technisch, wetenschappelijk en industrieel erfgoed op een duurzame manier is verlopen. Teneinde de digitale gegevens blijvend toegankelijk te maken, heeft ETWIE vzw bij de creatie van de bestanden standaarden toegepast met het oog op de archivering (duurzame opslag), de ontsluiting en de uitwisseling van digitale collecties. CEST (Cultureel ErfgoedStandaarden Toolbox) is een dynamisch instrument om praktijkgerichte ondersteuning te voorzien bij het gebruik van standaarden. ETWIE vzw heeft voor zijn digitaliseringsactiviteiten CEST geraadpleegd.

Indicatoren:

- ✓ aantoonbaarheid van de principes, methodes, technieken van duurzaamheid die voor het ontwikkelen van het ETWIE-platform en databank (zullen) gehanteerd worden.

Acties:

- ✓ het ETWIE-platform en de expertisedatabank worden verder ontwikkeld en uitgebouwd volgens de principes van duurzaamheid.
- ✓ ETWIE streeft naar een *paperless* werkomgeving: bestanden worden zoveel mogelijk digitaal opgeslagen en gedeeld, zowel binnen de organisatie, als naar de buitenwereld toe (bijvoorbeeld door het online aanbieden van presentaties e.d.).